

Μια γυναικεία κολεκτίβα

Μπορεί να τις έχεις συναντήσει πίσω από τους πάγκους των εργαστηρίων τους σε εκείνο το χωριό του Πηλίου, της Μυτιλήνης, του Έβρου και σκέφτηκες ότι ακόμη και αν δεν είσαι φανατικός των χειροποίητων λικέρ ή των μαρμελάδων, η καλή διάθεση και η δυναμική πρωτοβουλία τους αρκούν για να τις ενισχύσεις. Η ίδρυση γυναικείων συνεταιρισμών ξεκίνησε δειλά αλλά πλέον εξελίσσεται στο κατεξοχήν μοντέλο συσπείρωσης, κοινωνικοποίησης, οικονομικής χειραφέτησης.

Ίσως ο εντοπισμός τέτοιων δομών να είναι πιο εύκολος στην επαρχία όπου το μέγεθος της κοινότητας επιτρέπει την ορατότητα τους αλλά και η ποικιλία των πρώτων υλών διευκολύνει το αντικείμενο της ενασχόλησης. Τι γίνεται όμως με τις γυναίκες της πόλης που επιθυμούν να δοκιμαστούν σε μια συνεταιριστική επιχείρηση. Και αν δεν είναι η παραγωγή τοπικών προϊόντων,

τότε μπορεί να είναι υπηρεσίες; Και αν δεν είναι στην άκρη του χωριού, τότε μπορεί να είναι σε ένα στενό αυτής της πόλης; Και αν δεν είναι μόνο η ανάγκη ενίσχυσης του οικογενειακού προϋπολογισμού και συναναστροφής, μπορεί να είναι και η ανάγκη διαμόρφωσης ενός χαρούμενου και μη τοξικού εργασιακού περιβάλλοντος;

Οι οκτώ συνιδρύτριες του [Beaver](#) το δοκίμασαν και το εγχείρημα τους αποτελεί μια ευχάριστη αναφορά σε μια εναλλακτική μορφή εργασίας. Η Άννα, η Νανά, η Αρετή, η Ερμίνα, η Κατερίνα, η Μαρία, η Σοφία και η άλλη Μαρία αποφάσισαν να διαμορφώσουν έναν χώρο στο κέντρο – απόκεντρο της πόλης όπου θα πεις καφέ, θα παρακολουθήσεις ταινίες, ντοκιμαντέρ, βιβλιοπαρουσιάσεις, θα συμμετέχεις σε εργαστήρια, θα βρεθείς σε συζητήσεις ευαισθητοποίησης για το γυναικείο ζήτημα και θα είσαι από τους πρώτους που θα συναντήσουν γυναικείες δημιουργίες – καλλιτεχνικές και επιστημονικές που έχουν πολύ θετική ανταπόκριση. Ως σκέψη αλλά και δράση, το Beaver φαίνεται να πηγαίνει ένα βήμα παρακάτω στο πεδίο των γυναικείων συνεταιρισμών καθώς ήταν πρωτίστως οι εμπειρίες των ιδρυτριών που διαμόρφωσαν τον χαρακτήρα της κολεκτίβας. Οι εμπειρίες έχουν να κάνουν με τις προσπάθειες αυτών των γυναικών να λειτουργήσουν και να επιβιώσουν σε μια εχθρική αγορά εργασίας. Αξιοποιώντας τα βιώματα τους ως αντιπαραδείγματα, κατέληξαν να φτιάξουν ένα γόνιμο και μη καταπιεστικό περιβάλλον δουλειάς και συνεύρεσης.

Όπως μας εξήγησαν, οι περισσότερες βρίσκονταν σε εργασιακή επισφάλεια (πωλήτριες σε εμπορικά καταστήματα και καταστήματα εστίασης, υπάλληλοι τεχνικών γραφείων), με πλήρη αντίληψη της χαμένης υπεραξίας τους και με απουσία κάθε δημιουργικής έκφρασης. Στο μυαλό όλων τους ήταν η δημιουργία ενός κατά το δυνατόν ιδανικού εργασιακού χώρου, χωρίς «αφεντικά», ταξικές και έμφυλες διακρίσεις αλλά ισότιμα μέλη που θα προσδιορίζουν από κοινού τους όρους εργασίας, με σταδιακή παροχή αξιοπρεπών εργασιακών δεδομένων (ικανοποιητικός προς διαβίωση μισθός χωρίς εξοντωτικό ωράριο εργασίας, ασφάλεια) και κυρίως πλήρη απομάκρυνση από την λογική της απομύζησης, όπως άλλωστε την είχαν ζήσει με τις εργοδοσίες του παρελθόντος. Επίσης, αναρωτηθήκαμε αν ήταν εύκολη η απόφαση για αυτές που εργάζονταν σε μια περισσότερο «ασφαλή» εργασία να ενταχθούν στην συνεταιριστική επιχείρηση, αν είχε κόστος και πως τελικά αντισταθμίστηκε. Η απάντηση τους είναι αβίαστη: εκτός από κάποιες που διατηρούν παράλληλα μια εργασία, οι πιο πολλές δεν είχαν κανένα προβληματισμό για το αν έπρεπε να αφήσουν πίσω μια εργασία πενθήμερου, εξάωρου, τριακοσίων ευρώ και ας τους

παρουσιάζονταν ως μια «ασφαλή» περίπτωση για τους καιρούς που διανύουμε. Αν και το Beaver μετράει μόνο λίγο χρόνο λειτουργίας, έχει καταφέρει να τους εξασφαλίζει το στοιχειώδες εισόδημα. Σαφώς διευκρινίζουν ότι η κολεκτίβα άνοιξε ένα αχαρτογράφητο πεδίο ευθυνών που απαιτεί την ολοκληρωμένη και ταυτόχρονα εξειδικευμένη σκέψη προκειμένου να επιβιώσει και ασφαλώς απαιτεί την συνύπαρξη, σύνθεση οκτώ διαφορετικών προσωπικοτήτων. Τονίζουν ότι χρειάζεται συνεχή προσπάθεια για να υπάρχουν τα προσδοκώμενα οφέλη αλλά κυρίως να τελειοποιήσουν τις ιδανικές συνθήκες εργασίας που ήταν και το αρχικό κίνητρο.

Στην απορία μας αν θα σκέφτονταν να επιστρέψουν σε αντικείμενα εργασίας που είχαν πριν το ξεκίνημα της κολεκτίβας σε περίπτωση που αυτή τελικά δεν προχωρούσε σύμφωνα με τις προσδοκίες τους, μας απάντησαν ξεκάθαρα ότι κάποιες θα προσπαθούσαν να συμμετέχουν σε αντίστοιχα νέα εγχειρήματα, ίσως άλλες να σκέφτονταν την μετανάστευση σε χώρα του εξωτερικού αλλά σίγουρα η επιστροφή σε χώρους εργασίας από τους οποίους «έφυγαν τρέχοντας» θα ήταν η τελευταία λύση ανάγκης.

Οι γυναίκες του Beaver προτείνουν ανεπιφύλακτα την συνεργασία μεταξύ γυναικών, ενθαρρύνοντας και άλλες ομάδες να οραματιστούν, χωρίς δισταγμό σε εμπόδια και κυρίως να ζητήσουν την συνδρομή παρόμοιων εγχειρημάτων αφού κατά την γνώμη τους, η αλληλεγγύη στην πράξη είναι τα βασικά συστατικά της δημιουργίας ενός διαφορετικού τρόπου εργασιακής και οικονομικής οργάνωσης. Στην καταληκτική μας ερώτηση αν αυτό το μοντέλο μπορεί να αποτελεί και πολιτική στάση, η απάντηση είναι απόλυτη «σαφώς και είναι πολιτική στάση αφού τέτοιες συνεργατικές προσπάθειες δημιουργούν ισχυρότερες δυναμικές που θα αμφισβητούν έμπρακτα την κυρίαρχη οργάνωση της εργασίας και γενικότερα την δικτατορία της καπιταλιστικής οικονομίας».

Από την φιλία, τις κοινές αναζητήσεις και τις συναντήσεις σε φεμινιστικούς πολιτικούς χώρους, σε ένα κοινό ταξίδι για την δική τους εργασιακή Ιθάκη.